

URZĄD STANU CYWILNEGO **Rejestracja stanu cywilnego** **Akt urodzenia**

Właściwość organów:

Urodzenie dziecka należy zgłosić w ciągu 14 dni od dnia urodzenia w urzędzie stanu cywilnego właściwym ze względu na jego miejsce urodzenia.
Jeżeli żadne z rodziców dziecka nie ma miejsca zamieszkania na obszarze właściwości urzędu stanu cywilnego, na terenie którego nastąpiło urodzenie dziecka, zgłoszenia urodzenia można dokonać w urzędzie stanu cywilnego miejsca zamieszkania rodziców lub jednego z nich.

Osoby zobowiązane do zgłoszenia urodzenia dziecka

Ojciec dziecka;
Matka dziecka, jeżeli jej stan zdrowia na to pozwala;
Inna osoba obecna przy porodzie;
Lekarz albo położna;
Jeżeli urodzenie dziecka nastąpiło w zakładzie opieki zdrowotnej, do zgłoszenia urodzenia obowiązany jest ten zakład.

Dokumenty konieczne do sporządzenia aktu urodzenia

Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka wystawione przez lekarza, położną lub zakład opieki zdrowotnej.
Skrócony odpis aktu małżeństwa, jeżeli rodzice dziecka pozostają w związku małżeńskim.
Skrócony odpis aktu urodzenia, skrócony odpis aktu małżeństwa z adnotacją o rozwodzie, skrócony odpis aktu zgonu współmałżonka – jeżeli matka dziecka jest odpowiednio: panną, rozwódką lub wdową.

Do sporządzenia aktu urodzenia dziecka nie przedkłada się odpisów aktów stanu cywilnego, o których mowa w punktach 2 i 3, jeśli akty te zostały sporządzone w tym urzędzie stanu cywilnego.

Po sporządzeniu aktu urodzenia, kierownik urzędu stanu cywilnego - na wniosek osoby zgłaszającej urodzenie - wydaje 3 bezpłatne odpisy skrócone aktu urodzenia. Każdy następny akt podlega opłacie skarbowej 22zł.

Akt małżeństwa

Dokumenty konieczne do zawarcia związku małżeńskiego

Osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo są obowiązane przedstawić kierownikowi urzędu stanu cywilnego:

Dokument stwierdzający tożsamość;

Odpis skrócony aktu urodzenia;

Dowód ustania lub unieważnienia małżeństwa - jeżeli pozostawała poprzednio w związku małżeńskim (akt małżeństwa z adnotacją o rozwodzie, akt zgonu współmałżonka)

Nie przedkłada się aktów stanu cywilnego, jeśli zostały one sporządzone w tutejszym urzędzie stanu cywilnego.

Pisemne zapewnienie, że nie wie o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa;

Zezwolenie na zawarcie małżeństwa, jeżeli tego wymagają przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Cudzoziemiec zamierzający zawrzeć związek małżeński, oprócz wyżej wymienionych dokumentów, składa również dokument stwierdzający, że zgodnie z prawem kraju, którego jest obywatelem, posiada zdolność prawną do zawarcia małżeństwa. Jeżeli otrzymanie tego dokumentu napotyka na trudne do przewyciężenia przeszkody, sąd w postępowaniu nieprocesowym na wniosek cudzoziemca, może go zwolnić od złożenia dokumentu.

Pełnomocnictwo, jeżeli oświadczenie o zawarciu związku małżeńskiego ma zostać złożone przez pełnomocnika.

Oplata skarbową za sporządzenie aktu małżeństwa wynosi 84 zł.

Akt małżeństwa zawartego przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego sporządza się niezwłocznie po jego zawarciu.

Akt małżeństwa wyznaniowego wywołującego skutki cywilno-prawne. Podstawą sporządzenia aktu małżeństwa zawartego przed duchownym jest przekazanie przez duchownego - kierownikowi urzędu stanu cywilnego właściwemu ze względu na miejsce zawarcia małżeństwa - zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w jego obecności. Zaświadczenie to podpisują: duchowny, małżonkowie i dwaj pełnoletni świadkowie. Powyższe zaświadczenie wraz z zaświadczeniem wystawionym przez kierownika urzędu stanu cywilnego stwierdzającym brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa duchowny przekazuje do urzędu stanu cywilnego przed upływem pięciu dni od zawarcia małżeństwa. Akt małżeństwa sporządza się niezwłocznie, nie później jednak niż w następnym dniu roboczym, po dniu, w którym do urzędu stanu cywilnego nadeszły w/w dokumenty.

Po sporządzeniu aktu małżeństwa, na wniosek osób zawierających małżeństwo, kierownik urzędu stanu cywilnego wydaje bezpłatnie 3 odpisy skrócone tego aktu.

Akt zgonu

Właściwość organów

Zgon osoby rejestruje się w urzędzie stanu cywilnego miejsca tego zdarzenia.

Zgon osoby należy zgłosić najpóźniej w ciągu 3 dni od dnia zgonu. Jeśli zgon nastąpił wskutek choroby zakaźnej, zgłoszenie powinno nastąpić w ciągu 24 godzin od zgonu.

Osoby zobowiązane do zgłoszenia zgonu

Małżonek lub dzieci zmarłego;

Najbliżsi krewni lub powinowaci;

Osoby zamieszkałe w lokalu, w którym nastąpił zgon;

Osoby, które były obecne przy zgonie lub naocznie się o nim przekonały;

Administrator domu, w którym nastąpił zgon;

Jeżeli zgon nastąpił w szpitalu lub innym zakładzie zgon zgłasza się w urzędzie stanu cywilnego w miejscowości, w której znajduje się szpital

Dokumenty konieczne do sporządzenia aktu zgonu

Wystawiona przez lekarza karta zgonu.
Dowód osobisty zmarłego (w przypadku cudzoziemca –paszport).

Po sporządzeniu aktu zgonu, kierownik urzędu stanu cywilnego - na wniosek osoby zgłaszającej zgon - wydaje 3 bezpłatne odpisy skrócone aktu zgonu. Każdy następny akt podlega opłacie skarbowej w wysokości 22 zł.

Administracyjna zmiana imion i nazwisk

Podstawa prawna: ustawa z dnia 15 listopada 1956 roku o zmianie imion i nazwisk (tekst jednolity; Dz.U. z 2005 r. Nr 233, poz.1992).

Właściwość organów:

1. **Dla obywateli polskich przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz dla osób, które nie posiadają żadnej przynależności państwowej i mieszkają w Polsce:**

kierownik urzędu stanu cywilnego

Obywatel polski zamieszkały w kraju składa uzasadniony wniosek w sprawie zmiany imienia i nazwiska do kierownika urzędu stanu cywilnego miejsca pobytu stałego, a w przypadku braku takiego miejsca – do kierownika USC właściwego ze względu na ostatnie miejsca pobytu stałego.

wojewoda

Wojewoda jest organem odwoławczym od decyzji administracyjnych wydanych przez kierownika USC oraz sprawuje nadzór nad działalnością kierowników urzędów stanu cywilnego w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie.

Dla obywateli polskich przebywających poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej:

konsul

Obywatel polski zamieszkały za granicą składa uzasadniony wniosek - za pośrednictwem konsula Rzeczypospolitej Polskiej - do kierownika ostatniego miejsca pobytu stałego w Polsce, a w przypadku braku takiego miejsca organem właściwym jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego m. st. Warszawy, ul. Jezuicka 1/3.

Dla cudzoziemców przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

Przebywający na terytorium Polski obywatel innego państwa może zmienić swoje imię lub nazwisko jedynie przed właściwym organem państwa z którego pochodzi.

Dokumenty konieczne do przedłożenia właściwemu organowi:

1. **Uzasadniony wniosek**

Wnioskodawca, który ubiega się o zmianę imienia lub nazwiska musi należycie uzasadnić swoją prośbę. Katalog powodów zmiany imienia i nazwiska jest katalogiem otwartym. W szczególności ustawa przewiduje możliwość zmiany nazwiska, w sytuacji gdy aktualne nazwisko wnioskodawcy jest:

- ośmieszające albo nieliczące z godnością człowieka;
- o brzmieniu niepolskim;
- posiadające formę imienia;
- wnioskodawca pragnie zmienić swoje nazwisko na nazwisko, którego używa, lub powraca do nazwiska, które zostało zmienione.

Wniosek o zmianę nazwiska **nie podlega** uwzględnieniu, gdy wnioskodawca ubiega się o zmianę nazwiska na nazwisko historyczne, wstawione na polu kultury i nauki, działalności politycznej, społecznej albo wojskowej, chyba że posiada członków rodziny o tym nazwisku lub jest powszechnie znany pod tym nazwiskiem.

Inne dokumenty potwierdzające zasadność żądań Wnioskodawcy.

Dowód zapłaty opłaty skarbowej w kwocie 37zł

Zmiana nazwiska małoletniego dziecka

W przypadku ubiegania się o zmianę imienia lub nazwiska małoletniego dziecka wymagana jest zgoda obydwójga rodziców lub przedstawicieli ustawowych dziecka. W razie braku zgody którejkolwiek z tych osób, wymagana jest zgoda sądu opiekuńczego. Decyzja co do zmiany nazwiska małoletniego dziecka zapada po uprawomocnieniu się postanowienia sądowego.

Zmiana nazwiska obojga rodziców rozciąga się na małoletnie dzieci. Jeżeli zmiana nazwiska dotyczy tylko jednego z rodziców, rozciągnięcie jej na małoletnie dziecko wymaga zgody drugiego z rodziców, chyba, że:

nie ma on pełnej zdolności do czynności prawnych;
nie żyje;
nie jest znany;
jest pozbawiony władzy rodzicielskiej.

Gdy dziecko ukończyło 14 lat, potrzebna jest również jego pisemna zgoda.

Ustalenie pisowni imienia lub nazwiska

W razie wątpliwości, oprócz zmiany imienia lub/i nazwiska, wnioskodawca może ubiegać się o ustalenie przez kierownika urzędu stanu cywilnego pisowni tych danych, jeśli w aktach stanu cywilnego wnioskodawcy figurują różne zapisy. Czynność ta polega na wyborze jednej z form pisowni imienia lub nazwiska, które zostały zapisane w aktach stanu cywilnego, bądź na dostosowaniu pisowni imion i nazwisk do zasad pisowni polskiej zgodnie z fonetycznym brzmieniem.

Ustalenie pisowni następuje na wniosek osoby. Czynność ta może zostać również dokonana z urzędu, jeżeli imię lub nazwisko ma brzmienie polskie.

Oplata skarbową

Zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. „O opłacie skarbowej” (Dz. U. Nr 225, poz. 1635):

**decyzja o zmianie nazwiska i imienia (imion) albo nazwiska lub imienia (imion) podlega opłacie skarbowej - w wysokości 37 zł,
ustalenie brzmienia albo pisowni imienia lub nazwiska podlega opłacie skarbowej - w wysokości 22 zł.**

WAŻNE!!!

Nazwisko może składać się najwyżej z dwóch części (członów).

Po zmianie można mieć najwyżej dwa imiona.

Zmiana nazwiska osoby, która pozostaje lub pozostawała w związku małżeńskim, może dotyczyć również jej nazwiska rodowego.

Sporządzenie polskiego aktu stanu cywilnego na podstawie dokumentu zagranicznego

Wpisanie zagranicznego aktu stanu cywilnego do polskich ksiąg stanu cywilnego:

Podstawa prawna – art. 73 ust. 1 ustawa z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jednolity z 2004 r., Dz. U. Nr 161, poz. 1688)

Właściwość organu

Wpisanie treści aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą do polskich ksiąg stanu cywilnego dokonuje się **w urzędzie stanu cywilnego miejsca zamieszkania wnioskodawcy.**

Jeżeli osoba żądająca dokonania czynności przez urząd stanu cywilnego nie ma w kraju miejsca zamieszkania, właściwość miejscową w sprawach rejestracji stanu cywilnego ustala się na podstawie ostatniego miejsca zamieszkania tej osoby w kraju.

W razie braku takiej podstawy lub jeżeli wnioskodawcą jest konsul, czynności tej dokonuje się w urzędzie stanu cywilnego właściwym dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawa.

Dokumenty konieczne do wpisanie zagranicznego aktu stanu cywilnego

Oryginał zagranicznego odpisu aktu stanu cywilnego wystawiony przez odpowiedni urząd.

Tłumaczenie dokumentu na język polski dokonane przez tłumacza przysięgłego lub polskiego konsula.

Wniosek do kierownika urzędu stanu cywilnego o umiejscowienie zagranicznego aktu stanu cywilnego w polskich księgach stanu cywilnego.

Dowód uiszczenia opłaty skarbowej.

„Apostille” – tj. klauzula potwierdzająca autentyczność zagranicznego odpisu aktu stanu cywilnego. Jeżeli dokument został wystawiony przez Państwo, które nie jest stroną Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 938) – zagraniczny odpis aktu stanu cywilnego musi przejść proces legalizacji dokonywany przez urzędy konsularne.

Jeżeli w zagranicznym odpisie aktu stanu cywilnego brakuje wszystkich danych wymaganych przez prawo polskie np.: daty i miejsca urodzenia, nazwiska rodzowego – należy zawrzeć we wniosku prośbę o uzupełnienie polskiego aktu stanu cywilnego i dołączyć dokumenty – przede wszystkim wcześniej sporządzone akty stanu cywilnego, które zawierają brakujące dane (np.: podstawą sporządzenia aktu urodzenia dziecka będzie akt małżeństwa jego rodziców, akt małżeństwa uzupełnia się na podstawie aktów urodzenia nupturientów).

Jeśli zagraniczny akt stanu cywilnego zawiera oczywiste omyłki pisarskie, kierownik USC może, po wpisaniu aktu do polskiej księgi stanu cywilnego, dokonać ich sprostowania na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu. Podstawą takiej czynności będą wcześniejsze akty stanu cywilnego osób których akt dotyczy lub akty stanu cywilnego rodziców.

Oplata skarbową 50zł

Oświadczenie o zmianie nazwiska po zawarciu związku małżeńskiego

Jeżeli obywatel polski zawierający małżeństwo w zagranicznym urzędzie stanu cywilnego nie złożył oświadczenia w sprawie swojego nazwiska, może je złożyć wraz z wnioskiem o wpisanie aktu małżeństwa do polskiej księgi małżeństw. Jeżeli oboje małżonkowie są obywatelami polskimi – mogą również złożyć oświadczenie o nazwisku dzieci zrodzonych z tego małżeństwa. W sytuacji, gdy wskazane powyżej oświadczenia nie są składane bezpośrednio przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego, a są przekazywane drogą pośrednią (np.: za pośrednictwem poczty lub pełnomocnika) podpis wnioskodawcy musi zostać potwierdzony przez notariusza publicznego lub konsula.

Istnieje również możliwość złożenia powyższych oświadczeń przed konsulem, który w takim wypadku sporządza protokół przyjęcia oświadczenia i wraz z wnioskiem o wpisanie aktu małżeństwa do polskich ksiąg stanu

cywilnego przesyła niezwłocznie do urzędu stanu cywilnego właściwego dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.

Odtworzenie aktu stanu cywilnego

Podstawa prawna – art. 35 ustawy z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jednolity z 2004 r., Dz. U. Nr 161, poz. 1688)

Jeżeli akt urodzenia, małżeństwa lub zgonu został sporządzony za granicą, a uzyskanie odpisu jest niemożliwe lub związane z poważnymi trudnościami, można odtworzyć jego treść na wniosek osoby zainteresowanej, organu państwowego lub z urzędu.

Brak rejestracji za granicą zdarzenia z zakresu stanu cywilnego

Podstawa prawna – art. 70 ustawy z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jednolity z 2004 r., Dz. U. Nr 161, poz. 1688)

Urodzenie, zawarcie małżeństwa lub zgon, które nastąpiły za granicą i nie zostały zarejestrowane w zagranicznych księgach stanu cywilnego, można zarejestrować w polskich księgach stanu cywilnego.

Odpisy / zaświadczenia z ksiąg stanu cywilnego

Z ksiąg stanu cywilnego wydaje się:

odpisy zupełne i skrócone aktów stanu cywilnego,
zaświadczenia o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub o ich braku,
zaświadczenia o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego.

Odpisy oraz zaświadczenia wydaje się na wniosek:

sądu lub innego organu państwowego;
osoby, której stan cywilny został w akcie stwierdzony;
jej wstępnego, zstępnego, rodzeństwa, małżonka lub przedstawiciela ustawowego;
innych osób, które wykażą w tym interes prawny;
organizacji społecznej, jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi takiej organizacji i gdy przemawia za tym interes społeczny;
zaświadczenie o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego może być także wydane na wniosek innych zainteresowanych osób.

Oplata skarbową:

- **za odpisy skrócone aktów stanu cywilnego – 22 zł**
- **za odpisy zupełne aktów stanu cywilnego – 33 zł**
- **wyżej wymienione zaświadczenia – 24 zł**

Wielojęzyczne odpisy skrócone aktów stanu cywilnego

Podstawa prawna - Konwencja nr 16 sporządzona w Wiedniu dnia 8 września 1976 r. dotycząca wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego (Dz. U. z 2004 r. Nr 166, poz. 1735)

Wielojęzyczne odpisy skrócone aktów stanu cywilnego mają taką samą wartość, jak odpisy wydane na polskich drukach i są uznawane bez potrzeby legalizacji lub równoważnej formalności oraz bez potrzeby dodatkowego tłumaczenia na terytorium każdego z Państw, związanych Konwencją nr 16.

Wielojęzyczne odpisy skrócone aktów stanu cywilnego stwierdzające urodzenie, zawarcie małżeństwa lub zgon sporządzane są na wniosek osoby zainteresowanej lub jeśli korzystanie z nich wymaga tłumaczenia. Osobami, które mogą uzyskać tego typu odpisy, są osoby uprawnione do otrzymania polskiego odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego.

Opłata skarbową za uzyskanie wielojęzycznego odpisu skróconego aktu stanu cywilnego jest taka sama jak za odpis skrócony na druku polskim i **wynosi 22 zł.**